

90 . Vitănești | Județ: Teleorman | Punct: Măgurice | Anul: 2019

Anul: 2019

Cod RAN: 153785.01

Perioade: Preistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu

Categorii sit: Domestic

Autori: Radian-Romus Andreescu, Andreea Bîrzu, Mihai Florea, Constantin Haită, Pavel Mirea, Katia Moldoveanu, Valentin Radu, Ion Torcică

Instituții: Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Județean de Istorie Teleorman, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Județean de Istorie Teleorman

Raport

Scurtă prezentare a sitului

Situl se află la cca. 1,5 km est de DN 6 București-Alexandria. Așezarea de tip tell din punctul „Măgurice” se află în lunca râului Teleorman, într-o zonă mlăștinoasă, la baza terasei de nord-est. Tellul se prezintă ca o movilă relativ ovală, cu diametrele de circa 80-90 m și o înălțime maximă de circa 6 m. Descoperirile din această așezare aparțin culturii Gumelnița (eneolitic, a doua jumătate a mileniului V BC).

Obiectivele cercetării. În campania 2019 a continuat cercetarea nivelului Gumelnița A2 din sectorul Sx (sud-vest) al așezării eneolitice (Fig 1). În acest scop au fost urmărite mai multe obiective. Primul a avut în vedere cercetarea situației stratigrafice din suprafața M-R (10 x 10 m), în care au fost descoperite în campania precedentă resturile unor locuințe. Alte obiective au vizat evaluarea situației din suprafața H-L, o zonă cu multe materiale arheologice, precum și extinderea săpăturii cu un nou șir de carouri pe latura de sud-vest a tellului.

Metoda de cercetare a fost săpătura în suprafață, fiind folosit un sistem cu suprafețe de 10 x 10 m, împărțite în carouri de 2x2m. În campania 2019 a fost cercetată o suprafață de circa 190 m².

Rezultatele cercetării.

Suprafața H-L (1-5). A fost definitivată cercetarea pe nivel începută în campania precedentă. În carourile I-L (1-2) s-au identificat urmele prost conservate ale unei locuințe neincendiate distrusă de intervenții ulterioare și care pare a intra în profilul magistral. Materialul ceramic descoperit în zona locuinței indică o fază mai veche - Gumelnița A2 (ceramică lustruită cu decor grafitat). Zona pare a fi fost apoi multă vreme liberă de construcții, fapt ce a permis acumularea unei mari cantități de materiale arheologice (unele din silex, os-corn, cupru, figurine antropomorfe.)

Suprafața M-R (1-5) (Fig 2). În campania precedentă, în partea de sud-vest a acestei suprafețe, au apărut resturile unei locuințe incendiate, L1/2018. În partea de nord-est a suprafeței se conturau mase din sediment de culoare alb-cenușie, unele compacte, amestecate cu materiale, ce aparțin unei locuințe neincendiate. Toată zona este puternic deranjată de ganguri de animale și de intervenții ulterioare.

Elementul central al campaniei din acest an l-a constituit cercetarea vetrei din locuința L1, cu totul specială prin prisma construcției și amenajărilor ei (fig 4,5). Vatra este masivă, de formă relativ pătrată, cu latura de aproximativ 1,60 m, puternic înclinată spre latura de nord. Din păcate este deteriorată, în special pe laturile dinspre nord și est. Demontarea acestei vetre a arătat un mod mai puțin obișnuit de construcție.

Astfel, se pare că în primul rând a fost construită o cutie din lut formată din plăci din lut ars, unele groase de 3-4 cm (multe sunt deteriorate). Pe fundul cutiei era un pat gros de circa 10 cm de lut ars cu multe vegetale în compoziție. În interiorul acestei cutii s-a amenajat, prin lutuire, o cavitate relativ rotundă, cu

diametre de circa 40 cm la partea inferioară și 80 cm la partea superioară. În această cavitate s-a amenajat miezul vetrei, format din bucăți de lut amestecat cu nisip de culoare cenușie, bine compactat. Vatra este mai bine lucrată pe latura de vest, unde miezul și lutuile care îmbracă cutia fiind compacte. Jumătatea de est este mai neîngrijit lucrată, atât miezul cât și lutuile fiind mai friabile, deoarece nu au fost bine compactate. De altfel, acesta este motivul pentru care vatra a suferit serioase deteriorări din partea animalelor. Acestea au profitat de faptul că materialul din partea estică era mai friabil și au săpat ganguri în vatră și în jurul ei, inclusiv sub ea (acolo era patul din lut friabil cu multe vegetale), ceea ce a dus la înclinarea acesteia spre nord.

Peste acest miez a fost pus un pat de pietriș și nisip, apoi s-a amenajat focarul. O a doua fază de folosire a fost amenajată deasupra acestui prim focar, pe un pat subțire de lut. La exterior au fost observate mai multe plăci din lut care probabil au fost adăugate ulterior gardinei. La partea superioară gardina are o grosime de circa 30 cm, iar la partea inferioară, cea care mulează miezul vetrei, are circa 50 cm.

Această vatră este neobișnuită prin masivitatea ei și prin modul de construcție. Focarele sunt de mici dimensiuni, și vatra nu pare să fi fost folosită foarte mult (în comparație cu alte vetre care au focarul alcătuit din plăcute de vatră groase de 8-10 cm).

S-a luat în calcul și ipoteza ca această construcție să fi fost un cuptor, dar nu a fost descoperit nici un element care să ateste existența unei bolți specifice acestui tip de amenajări interioare.

Sub această vatră, în colțul de est, au fost descoperite resturile puternic deranjate ale unei vetre de mici dimensiuni.

Locuința L1/2018 în care a fost descoperită vatra este o locuință incendiată, distrusă în mare parte de ganguri de animale și intervenții ulterioare. Este plasată în zona carourilor O3-5, P3-5 și R3-5, limitele fiind destul de greu de surprins. De altfel se pare că intră în martorul care desparte cele două suprafețe M-R. În zona carourilor P4- R4 a fost descoperită o aglomerare formată din bucăți masive de chirpici ars, unele făcute, care stăteau pe un strat subțire de lut sub care se afla un nivel de arsură reprezentând probabil podeaua locuinței. După ridicarea bucăților de chirpici a fost descoperită o aglomerare de vase sparte in situ (fig.3), plasate într-o alveolă a solului. Modul de dispunere al acestor vase pare a indica o posibilă latură a locuinței, orientată NV-SE. Legate tot de această locuință par a fi și o grupare de cinci râșnițe, din care unele masive, fragmentare, plasate la circa 1,5 m nord de vatra locuinței.

O parte din resturile locuinței au fost conservate urmând a fi cercetate în campaniile viitoare.

În partea de nord a aceleiași suprafețe, în carourile O1-2, P1-2, R 1-2, se aflau resturile unei locuințe neincendiate, destul de prost conservată. Au fost identificate resturile din amenajările inițiale ale unei vetre cercetată în campaniile anterioare. Locuința intră în martorul magistral, în profilul căruia se vad urmele unor lutuile care ar putea aparține unor resturi de pereți. Este posibil ca această locuință să fie legată de alte resturi din chirpici neîncendiate descoperite în campaniile anterioare în sectorul Sy, de nord-est, al tellului.

Pe latura de sud-vest a tellului, în zona suprafeței Sx M-R (6-10), a fost deschis un nou șir de carouri (M-R 11), în vederea extinderii săpăturii în această parte a așezării.

Inventarul arheologic este bogat, fiind descoperită o mare cantitate de ceramică, inclusiv vase întregibile, sparte in situ, în zona locuinței L1/2018. Alături de aceasta au fost scoase la lumină unelte din silex, os-corn, piatră, artefacte din lut și os.

Scurtă descriere a descoperirilor. Materialul arheologic este foarte bogat fiind format din ceramică, material osteologic, unelte din piatră, os, corn. În zona carourilor P4-R4, locuința L1/2018, a fost descoperită o aglomerare de vase sparte in situ. Au fost descoperite multe fragmente de râșnițe, unele masive, frecătoare, precum și unelte din silex, printre care trei vârfuri (fig 5), foarte bine lucrate. Săpăturile au mai scos la lumină dălțițe din os, topoare din corn, figurine antropomorfe din lut și os, figurine zoomorfe din lut, multe în stare fragmentară. Ca o noutate, pe acest nivel începe să crească procentul de ceramică fină, de culoare neagră, decorată cu grafit.

Materialele sunt depozitate la MNIR, MJT și Școala din Vitănești.

Obiectivele cercetărilor viitoare. Campaniile viitoare au ca obiectiv finalizarea cercetării locuinței

L1/2018, clarificarea situației stratigrafice din suprafețele M-R, precum și extinderea săpăturilor în suprafața de pe acest nivel pe toată suprafața așezării.

Informații suplimentare online

[Raportul 6381 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
